

Chemia polska w XX-em stuleciu.

6-te zestawienie bibliograficzne prac ogłoszonych w r. 1906¹⁾.

Podał Jan Zawidzki.

Zestawienie niniejsze zostało ułożone na wzór uprzednich i obejmuje 342 tytuły. W poprzednich zestawieniach podano następujące ilości tytułów:

w sprawozdaniu:	I	II	III	IV	V	VI
podano tytułów:	193	223	230	255	316	342

Jak widać z tego liczba tytułów stale wzrasta z roku na rok, co się tłumaczy przede wszystkim dokładniejszym wyzyskaniem odnośnych źródeł bibliograficznych, nie tylko bieżących lecz również i dawniejszych. Zestawienia późniejsze podawały stale znaczne ilości prac ogłaszanych w latach uprzednich. Jeśli więc uwzględnić owe uzupełnienia, to jako przybliżony wyraz naszej produkcji piśmienniczej na polu chemii następujący nieprawidłowy szereg liczb:

w roku:	1901	1902	1903	1904	1905	1906
przyczynków:	236	260	239	268	303	243

Nieprawidłowość jego wynika stąd, iż tylko dane liczbowe za lata 1901 i 1902 odpowiadają mniej więcej rzeczywistości, podczas gdy dane późniejsze wykazują jeszcze zdaczne luki, spowodowane przede wszystkim niemożnością uwzględnienia bibliografii rosyjskiej. Katalog bowiem rosyjskiej bibliografii przyrodniczej²⁾ ukazuje się stale z kilkuletnim opóźnieniem, a przytem trudno go otrzymać w handlu księgarskim. I tak katalogu obejmującego bibliografię z roku 1903 i 1904, pomimo usilnych starań czynionych od roku, dotychczas otrzymać nie zdołałem. Okoliczność ta zmusza mnie do ograniczenia części wstępnej do minimum, odkładając uwagi ogólne do sprawozdania następnego.

Na razie zadowolimy się tylko zaznaczeniem, iż z liczby 1549 przyczynków, ogłoszonych w ciągu lat sześciu, przeważająca większość została opublikowana w językach obcych, jak to widać z następującego zestawienia:

ogłoszono w języku	polskim	przyczynków	650
"	"	niemieckim	616
"	"	rosyjskim	141
"	"	francuskim	113
"	"	angielskim	29

Jest to okoliczność bardzo naturalna ze względu, iż zagranica nie uwzględniała i nie uwzględnia prac drukowanych wyłącznie po polsku, skutkiem czego

¹⁾ Poprzednie zestawienia patrz: I-sze Chemik Polski 3, str. 70 i nast.; II-gie 3, str. 1007 i nast.; III-cie 5, str. 18 i nast.; IV-te 6, str. 174 i nast.; V-te 7, str. 324 i nast. W zestawieniu niniejszem podano cały szereg prac ogłoszonych w latach 1901—1905, a z różnych względów pominiętych w spisach uprzednich. Podobnie jak w uprzednich zestawieniach liczby porządkowe prac nieeksperymentalnych, jako to wzmianek historycznych, nekrologów, notatek bibliograficznych, podręczników i monografi naukowych, jak również powtórzeń tytułów przyczynków doświadczalnych zostały wzięte w nawias. ²⁾ Russkaja bibliografija po jestiestwoznanju i matematikie, sostawlennaja pietierburskim biurom międunarodnoj bibliografii. Petersburg.

prace te giną zupełnie dla nauki. Chcąc je przeto od owej zagłady uratować, autorzy zmuszeni są publikować swe prace jednocześnie w językach obcych. W ten sposób wchodzi one w skład owych obcych literatur, zacierając zarówno swe pochodzenie jak i charakter lokalny. Zresztą brak im prawie zupełnie owego piętna swojskiego, które cechuje częściowo prace chemików niemieckich, angielskich, francuskich, amerykańskich, a nawet i rosyjskich.

Brak im tego piętna ze względu, iż skutkiem nieprzyjaznych stosunków politycznych nie danem nam było stworzenie silnych ognisk naukowych, zarówno jak i szkolnictwa narodowego. Ztąd też cała nasza praca naukowa przedstawia tylko słabe echo prądów i kierunków panujących na zachodzie, jest prosto naśladowaniem lub też kontynuowaniem tego tylko, czegośmy się na owym zachodzie nauczyli.

Tylko niespożytej energii Nenckiego udało się stworzyć jedyną samodzielną uczelnię chemiczną, z której wyszło przeszło pięćdziesięciu naszych chemików, pracujących z powodzeniem już to na różnych polach naukowych, już też technicznych. Niestety jednak i ta uczelnia znajdowała się na obcej ziemi,—w obcym otoczeniu.

Tradycje Nenckiego poczynają wskrzeszać Marchlewski, Morozewicz i Bruner w Krakowie, zarówno jak Niementowski i Tołłoczko we Lwowie, a Kostanecki ściga po dawnemu zastępy naszej młodzieży do Berna.

Tem niemniej jednak, dziś zarówno jak dawniej, Polak chcący pracować na polu nauk, zwłaszcza doświadczalnych, zmuszonym jest zwracać się przeważnie na Zachód lub też nu Wschód. Smutną ilustracyę tych stosunków stanowią cyfry podane poniżej, z których widać, iż z liczby 1341 przyczynków doświadczalnych ogłaszanych przez naszych chemików w ubiegłym sześcioleciu, zaledwie tylko połowa wyszła z pracowni krajowych. Mianowicie z liczby owych 1341 przyczynków wyszło z pracowni:

Zachodnio-europejskich przyczynków	474
Galicyskich	404
Królestwa Polskiego	252
Rosyjskich	211

1208. *Andrzejkiewicz, Miller, Fotiew, M. Konowatow*. Sintezy trójczynnych spirytów s pomoszczu magnij-organicznych sojedinenij, Kijow, Izwiestja Kijewsk. Politechn. Instit. 1902, II, 55—61. [Kijów, Politechn.].
1209. *Arnold V.* O nowej reakcyi nitroprussydkowej moczcu. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, A46, 165—170.
- (1210). — Eine neue Harnreaktion mit Nitroprussidnatrium. Kraków. Bull. Intern. Acad. 1906, 405—107.
1211. *Babiński Jan*. Ogniwa z elektrodami drugiej klasy. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 1—4. [Lipsk, Uniw.].
1212. — Elektrochemia amalgamatów ołowiu i talu. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 641—47, 657—63. [Lipsk, uniw.].
- (1213). — Elemente mit Elektroden zweiter Art. Lipsk, 1906, 8-ka, str. 57 z rys. Dysert. [Lipsk, uniw.].
- (1214). *Baczyński W., Niementowski St.* Dwuoksyakrydon i jego pochodne. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1905, A45, 238—52. [Lwów, politechn.].
1215. *Baecker Tadeusz*. Parę uwag o spólczynniku rozszerzalności granitu. Lwów, Czasop. Techn. 1906, 24, 220—21.
1216. *Balicka-Iwanowska Gabryela*. Przyczynek do poznania fizyologicznej

- roli kwasu fosforowego w żywieniu się roślin. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, A46, 549—74. [Kraków, uniw.].
- (1217). *Balicka-Iwanowska Gabryela*. Contribution à l'étude du rôle physiologique de l'acide phosphorique dans la nutrition des plantes. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 616—642.
1218. *Bandrowski Franciszek*. Urofosfometr. Kraków, Przegl. lek. 1906, 45, 450—51.
1219. *Bazarewski St.* Beiträge zur Kenntniss der Nitrifikation und Denitrifikation im Boden. Getynga, 1906, 8-ka, str. 87. Dysert. [Getynga, uniw.].
1220. *Bądziński S., Dąbrowski S., Panek K.* O grupie kwasów organicznych, zawierających azot i siarkę, składnikami prawidłowego moczu ludzkiego. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1905, B45, 429—68. [Lwów, uniw.].
- (1221). *Bernard L.* Kryoskopia i jej zastosowanie w klinice, tłum. K. Rzętkowski. Warszawa, 1902. Odczyty kliniczne 14, 115—164.
- (1222). *Bernstein A.* O siłach chemicznych, jako wstęp do chemii. Wedł. now. wyd. opracował W. U(miński). Warszawa, 1902, 8-ka, str. 87.
- (1223). *Bernthsen A.* Podręcznik chemii organicznej, przełożony przez A. Hryniewieckiego, T. Rotarskiego, H. Miączyńskiego, W. Ciechońskiego i K. Jędrychowskiego. Warszawa, 1902, 8-ka, str. 4+563+29.
- (1224). *Biernacki Wiktor*. Zjawisko Zeemana. Warszawa, Przegl. Techn. 1906, 44, 137—38, 157—59, 177—78, 211—13, 242—44, 256—57, 296—98, 322—23.
1225. *Blumenfeld E.* O orto-tolyletylaminie. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, A46, 147—52.
1226. *Boguski Józef*. O dwubenzylonaftalinie. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 433—35. [Warszawa, politechn.].
- (1227). — O dibenzylonaftalinie. Peterb. Żurn. Rusk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, A38, 1110—14.
- (1228). — Ueber Dibenzylnaphtalin. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. 1906, 39, 2866—69.
- (1229). *Bolland Arnold*. Zarys chemii organicznej dla klasy VI szkół realnych. Lwów, 1905, 8-ka, str. 64.
- (1230). — i *Duchowicz B.* Chemia organiczna w zastosowaniu do potrzeb klasy VI szkół realnych. Lwów, 1906, 8-ka, str. 4+190.
1231. *Braun Julian, Müller C.* Ueber Imidobromide und ihre Spaltung. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. 1906, 39, 2018—22.
1232. *Broniewski Witold*. Relation entre la variation de la résistance électrique et la dilatation des solides monoatomiques. Genewa, Journ. de Chim. Phys. 1906, 4, 285—310.
1233. *Bruner Ludwik*. przyczynek do teorii działania siarkowodoru na sole metali ciężkich. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, A46, 283—90. [Kraków, uniw.].
- (1234). — Zur Theorie der Schwefelwasserstoff-Fällung der Metalle. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 603—11.
1235. — Ueber den Proportionalitätsfaktor zwischen den Beweglichkeiten und den absoluten Geschwindigkeiten der Ionen. Halla, Zeitschr. f. Elektrochem. 1906, 12, 188.
- (1236). — Młody chemik, zbiór doświadczeń chemicznych dla młodzieży, opracował według K. Sheidt'a... Warszawa, 1905, 8-ka, str. 136.

1237. *Bruner Ludwik i Hober F.* Nachtrag zu der Arbeit. Das Kohlenelement. eine Knallgaskette. Halla, Zeitschr. f. Elektrochem. 1906, 12, 78—79.
- (1228). — *i Tottoczko St.* Chemia nieorganiczna. Wydanie drugie. Warszawa, 1906, 8-ka, str. 274 z 1 tabl. (Rec. Chem. Polsk. 6, 684).
- (1239). *Brzeziński M.* Krótka nauka o ciałach przyrody martwej, ich własnościach, przemianach i znaczeniu. Książka dla uczniów szkół i samouków. Warszawa, 1906, 8-ka, str. 197 z 194 rys. [Rec. Chem. Polsk. 6, 733].

(d. c. n.)

SPRAWOZDANIA.

Centralny Związek Galicyjskiego Przemysłu Fabrycznego.

O kapitały i siły fachowe dla prowadzenia przemysłu. W sesji ubiegłej wiele mówiono w Sejmie o przemyśle. Dyskusya bankowa i debata budżetowa, sprawa podwyższenia krajowego funduszu przemysłowego, uchwalenie rezolucyi przeciw kartelowi żelaznemu, sprawa zbiorników krajowych na ropę i i., wiele nastroczały do tego sposobności.

Co do kierunku i rozmiarów akcji kraju na polu bezpośredniej finansowej pomocy dla przemysłu, nie było z natury rzeczy zupełnej idencyczności zapatrywań ani między stronnictwami ani między poszczególnymi posłami. Na jedno wszakże godzili się wszyscy i z całym naciskiem jednomyślnie podnosili, że brak u nas przeważnie inicjatywy kapitalistów prywatnych w kierunku inwestycyi przemysłowych, a w tych nielicznych wypadkach, gdzie ludzie, kapitałami dysponujący, chcieliby lokować je w zdrowych przedsiębiorstwach przemysłowych, brak odpowiedniego organu, któryby dawał rady i wskazówki, umożliwiając orientowanie się zarówno w ogólnem położeniu gospodarczem danej chwili, jak i eo do szans rozwoju poszczególnych działów przemysłu i indywidualnych przemysłowych zakładów.

Tę lukę w naszej organizacyi gospodarczej starał się w pewnej mierze wypełnić Centralny Związek fabryczny we Lwowie, co też w dyskusyi sejmowej z paru stron podniesiono.

Wszelako dotychczasowa działalność Związku na tem polu nie mogła postępować szybko naprzód wobec nieufności społeczeństwa do nowych kreacyi przemysłowych, bardzo powoli się rozbudzającej, niemniej jak wobec niedostatecznej liczby sił fachowych, zatrudnianych przez Związek.

Obecnie gdy dążności do uprzemysłowienia kraju przeszły już poważnie ze stadyum propagandy sympatycznych, a niezawsze realnych hasel do rzeczywistego narastania niezłe prosperującego przemysłu fabrycznego, w zachodnim zwłaszcza zakątku kraju (od Oświęcimia do Żywicia i Kraków), gdy dziś o tym procesie i o jego powodzeniu każdy w dniach kilku naocznie przekonać się może. Centralny Związek fabryczny po dokonaniu odpowiedniego uzupełnienia organizacyi swojego biura, zamierza swoją dotychczasową działalność na danem polu uczynić intezywniejszą.

W biurze wymienionej instytucyi znajduje się obecnie — po odrzuceniu wielu myśli niedojrzałych i fantastycznych — szereg poważnych projektów odno-

Chemia polska w XX-em stuleciu.

6-te zestawienie bibliograficzne prac ogłoszonych w r. 1906.

Podał **Jan Zawidzki**.

(Dalszy ciąg).

1240. *Bujniewicz K.* Ob osmotycznych processach w żywoćnym organizmie. Krioskopiya moczki i krwi. Moskwa, Trudy Mosk. Tarapewt. Obszcz. 1902, 6, 48—70.
1241. — Zur Theorie der Harnbildung. Moskwa, Le Physiol. russe, 1901, 2, 196—203.
- (1242). — K teorii moczeobrazowania. Petersburg, Russk. arch. patol., Klin. medic. 1902, 13, 326—34.
- (1242). — K teorii moczeobrazowania. Krioskopický metod w woprosie ob opredienienii funkcionalnoj sposobnosti poczki. Moskwa, 1902, 8-ka, str. 53 z tabl. Dysert.
1243. *Buraczewski Józef, Marchlewski L.* Studien on the blood colouring matter. V. Preliminary note. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 13—16. [Kraków, Zakł. żywn.].
— — patrz *Marchlewski L.* № 1363.
- (1244). *Butkiewicz Władysław.* Prewraszczenie bielkowych weszczestw niższimi gribami w swiazki s niektórymi usłowijami ich rozwitija. Petersburg, Trudy Peterburg. Obszcz. Jestestw. 1902, 33, II, 88—106.
- (1245). — Toż. Petersburg, Dniwnik XI siezda russk. jestiestwoispyt. 1902, 521—23.
1246. *Centnerszwer Mieczysław.* Zjawiska krytyczne w roztworach. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 161—69, 181—91, 201—8. [Ryga, politechn.].
1247. — i *Takalmeet A.* Die kritischen Drucke der Lösungen. Lipsk, Zeitschr. f. physikal. Chem. 1906, 55, 303—14. [Ryga, politechn.].
1248. — i *Walden P.* Ueber die Molekulargrösse einiger Salze in Pyridin. Lipsk, Zeitschr. f. physik. Chem. 1906, 55, 34—43.
1248. — i *Zoppi M.* Ueber Kritische Temperaturen der Lösungen. II Die Regel von Strauss und Pawlewski. Lipsk, Zeitschr. f. physik. Chem. 1906, 54, 687—706.
— patrz *Zawidzki J.* № 1544.
- (1249). *Chtapowski Fr.* Życie i prace księdza Józefa Rogolińskiego. Część II. Poznań, 1905, 8-ka, str. 92.
1250. *Ciesielski K.* O kilku pochodnych cyanku p-ksylylu. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 141—46.
- (1251). — Ueber einige Derivate des p-Xylylejanids ($p\text{-C}_6\text{H}_4(\text{CH}_3)_2\text{CN}$). Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 270—276.
- (1252). *Classen H.* Fabrykacya cukru, ze szczególnem uwzględnieniem prze-robu. W przekładzie polskim *Stan. Grzybowskiego*. Warszawa, 1903, 8-ka, str. 257. [Rec. Chem. Polski 3, 716].
- (1253). *Curie-Skłodowska Marya.* Teorye współczesne, odnoszące się do elektryczności i materyi. Warszawa, Wszechświat 1906, 25, 665—69, 694—700.

1254. *Curie-Skłodowska Maryja.* Sur la diminution de la radioactivité du polonium avec le temps. Paryż, Compt. rend. 1906, 142, 273—76.
1255. — Nachtrag zur Mitteilung: Ueber die Zeitkonstante des poloniums. Lipsk, Physikal. Zeitschr. 1906, 7, 180—181. [Paryż—Sorbona].
1256. *Czajkowski Józef.* O sztucznem otrzymywaniu antytoksyn. Warszawa-Gaz. lek. 1906, 26, 319—22.
1257. *Czerniewski D.* O sodierzaniu masła w siemenach chlopczatnika razlicznago proischożdenija, kultiwirowanago w Srednej Azii. Petersburg. Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1902, 34, 503—504.
Dąbrowski S.; patrz *Bądryński S.* № 1220.
1258. *Dalecki P.* K woprosu o wlijanii żelieza i morganea na prócessy rozłożenija żirow. Petersburg, 1903, 8-ka. Dysert.
1259. *Danysz Jan.* (Przyczynek do badań nad własnościami i przyrodą mieszanin toksyn z ich antytoksynami). Paryż, Ann. Inst. Pasteur. 1902, 16, 331—45.
1260. — De l'action du radium sur le virus ratique. Paryż. Ann. Inst. Pasteur 1906, 20, 206.
1261. *Danysz Jan* (syn). Sur le plomb radioactif extrait de la pechblende. Paryż, Compt. rend. 1906, 143, 232—34.
1262. *Dąbski K.* Vergleichende Versuche über künstliche und natürliche Verdauung der Proteinsubstanzen. Wrocław, 1903, 8-ka, str. 69. Dysert.
1263. *Doborzyński G.* Hypoteza van der Waalsa o stanach odpowiednich. Warszawa, Prace Mat.-Fizyczne 1906, 17, 129—222.
1264. *Dombrowski A., Auwers K.* Ueber einige Oxybenzylpiperidine und Dibrom-p-oxypseudocumylaniline. Heidelberg, Liebigs, Ann. 1906, 344, 280—97. [Gryfja, uniw.].
1265. *Dominikiewicz Mieczysław.* Wykrywanie kwasu borowego w produktach spożywczych. Warszawa, Wiad. Farm. 1906, 33, 133—146, 161—167.
1266. — Uproszczony sposób badania masła. Warszawa, Wiad. Farm. 1906, 33, 250—53, 272—74, 290—93, 309—11, 329—30.
1267. — Wskazówki do badania oliwy. Warszawa, Wiad. Farm. 1906, 33, 449—52, 489—92.
- (1268). — Vereinfachte Methode der Butteruntersuchung. Zeitschr. f. Unters. d. Nahr.-Genussmitt. 1906, 12, 274—83. [Łódź, pracown. miejska].
1269. — i *Dominikiewicz A.* Materiały o fermentach w mołokie. Petersburg, 1906, 8-ka, str. 51.
1270. — — Zur Untersuchung und Beurteilung von Fruchtsäften und Fruchtsirupen. Zeitschr. f. Unters. d. Nahrungs.-Genussmitt. 1906, 10, 735—44.
1271. *Drzewiecki Aleksy.* Ueber den Einfluss der alkalischen Reaktion auf die autolytischen Vorgänge in der Leber. Berlin, Biochem. Zeitschr. 1906, 1, 229—45. [Berlin, uniw.].
1272. *Drzewiecka-Dowgierd A.* Le narcyl. Étude expérimentale. Genewa, 1905, 8-ka, str. 54. Dysert.
1273. *Duchowicz Bronisław i Wołk-Loniewski A.* Powietrze w naszych szkołach średnich na podstawie rozbiarów przeprowadzonych w I-ej szkole realnej we Lwowie. Lwów, 1906, 8-ka, str. 16.
— — patrz *Bolland A.*, № 1230.
1274. *Dunin-Karwiecka M.* Untersuchungen über das Vorkommen von Fett in Geschwülsten. Beitrag zur Fettfrage. Zurych, 1906, 8-ka, str. 43. Dysert.

1275. *Dzierzgowski Szymon*. K woprosu o tak nazywajemoj kislorodnoj wodzie. Petersburg, Russk. Wracz 1902, *I*, 621—24.
1276. — K woprosu o wozniknowenii diwtierijnago antitoksyna pri estestwennych uslowijach žizni žiwotnych i pri iskustwennoj ich immunisacii. Petersburg, Biolog. Gazeta Botkina 1902, *13*, 2057—63, 2111—16. [Petersburg, Instyt. medyc. eksper.].
1277. — *Dzierzgowski W. i Schumow-Sieber N.* Die Wirkung von Nickel-salzen auf den tierischen Organismus. Biochem. Zeitschr. 1902, *2*, 190—218. [Petersburg, Instyt. med. eksper.].
1278. *Dziwowski K., Noetting E.* Zur kenntniss der Rhodamine. II Mittheilung. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. 1906, *39*, 2744—49. [Miluza, Szkoła chem.].
1279. *Ehrenpreis A.* O działaniu żelazocyanku potasowego na sole dwuazotowe. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, *46A*, 171—76.
- (1280). — Ueber die Einwirkung des Kolumferrocyanids auf Diazoniumsalze. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 265—70.
1281. *Eisenberg P.* Weitere Untersuchungen ueber den Mechanismus der Agglutination und Praecipitation. Centrbl. f. Bakteriol. 1906, *41*, 96—100, 240—54. [Kraków, uniwers.].
- (1282). *Filasiewicz Witold*. Zarys chemii fizyologicznej roślin i zwierząt. Uzupełnienie chemii organicznej dla klasy VI szkół realnych. Kraków, 1906, 8-ka. [Rec. Chem. Polski *6*, 429].
- (1283). — Historia chemii w Polsce. Część I. Początki chemii do powstania teorii flogistonu. Kraków. 1906, 8-ka, str. 61. [Rec. Chem. Polski *7*, 139].
- (1284). *Francolin Gustaw*. Pierwsze początki chemii dla samouków. Tłum. i uzupełnił *Wł. U(miński)*. Warszawa, 1902, 16-ka, str. 149.
1285. *Friesendorf T.* K woprosu ob opredienienii twardosti uprugich tiel. Petersburg, Zurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, *38B*, 464—66.
1286. *Gatin-Grużewska Z.* Praecipitationerscheinungen des reinen Glykogens. Vorläufige Mittheilung. Pflügers Arch. 1903, *100*, 634—35. [Bonn, uniwers.].
1287. — Reiner Glykogen. Pflügers Arch. 1904, *102*, 569—91.
1288. — Des Molekulargevicht des Glykogens. Pflügers Arch. 1904, *103*, 282—86. [Getynga, uniwers.].
- (1289). — Toż. Paryż, Compt. rend. 1904, *138*, 1631—34.
1290. — Wanderungen des Glykogens unter dem Einfluss des elektrischen Stromes. Pflügers Archiv 1904, *103*, 287—288.
1291. — Composition du foie des chiens nourris en vue de la production de la quatité maximale de glycogène. Soc. biol. 1905, *58*, 423—
1292. — Wirkung des Adrenalins auf den Gehalt des Muskels an Glykogen. Paryż, Compt. rend. 1906, *142*, 1165—67.
- (1293). — Influence de la dilution des solutions d'adrénaline sur la disparition du glycogène dans le foie et dans le muscle. Soc. biol. 1906, *60*, 941—
1294. — Action physiologique de l'adrenaline pure. Soc. biol. 1905, *58*, 902—
1295. — *i Bierry H.* L'adrenaline produit elle la glycosurie par son action sur le pancréas. Soc. biol. 1905, *58*, 904—
1296. — *i Biltz W.* Ultramicroscopische Beobachtungen an Lösungen reinen Glykogens. Pflügers Arch. 1904, *105*, 115—120.

- (1297). *Gatin-Grużewska Z. i Biltz W.* Toż. Paryż, Compt. rend. 1904, 139, 507—9.
1298. — *i Gatin C.* Action de quelques diastases animales sur certaines mannoses. Soc. biol. 1905, 58, 847—

(d. e. n.)

SPRAWOZDANIA.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy Akademii Umiejętności w Krakowie.

Posiedzenie dn. 7 grudnia 1908 r.

Przewodniczący Dyrektor *E. Janczewski.*

Czl. J. Niedźwiedzki przedstawia pracę własną p. t.: „*O nowym gatunku ostryg miocenijskich: Ostrea Leopolitana*”.

Czl. J. Niedźwiedzki zdaje sprawę z rozprawy p. D-ra Friedberga ze Lwowa p. t.: „*Rodzaj Turitella w miocenie ziem polskich*”.

Czl. J. Morozewicz przedstawia rzecz własną p. t.: „*O haczetynie z Bonarki pod Krakowem*”.

W łomach marglu kredowego, eksploatowanych do fabrykacji cementu, odkryto niewielkie złożo białej naturalnej parafiny o składzie chemicznym $C_{38}H_{78}$, p. topl. 79° , c. wł. 0,961. Nadzwyczajna czystość tego węglowodoru, zwanego w mineralogii haczetynem, pozwoliła na oznaczenie jego stałych optycznych. Trzy główne współczynniki załamania światła: $\alpha=1,518$, $\beta=1,523$, $\gamma=1,588$; kąt osi optycznych: $2V_c=33^{\circ}7'$ (*Na*); dyspersya osi optycznych $2V_{Tl}-2V_{Li}=1^{\circ}18'$. Pierwsza dwusieczna *e* biegnie prostopadle do blaszkowatości tego minerału, który na podstawie dwusymetryczności obrazu interferencyjnego musi być zaliczony do układu rombowego.

Czl. Browicz przedstawia pracę p. Adolfa Macieszy p. t.: „*Znaczenie przewodu pokarmowego w powstawaniu pylicy ptuc i organów jamy brzusznej*”, wykonaną w Zakładzie Patologii Ogólnej Uniwersytetu Jagiellońskiego, pod kierunkiem Prof. D-ra K. Kleckiego.

Czl. Kostanecki przedstawia pracę p. Ad. Macieszy p. t.: „*O wrodzonych, nadmiernie rozszerzonych otworach ciemieniowych (foramina parietalia) u ludzi*”.

Sekretarz przedstawia nadesłaną przez czl. Wł. Gosiewskiego pracę jego własną p. t.: „*O średniej arytmetycznej i o prawie Gaussa prawdopodobieństwa błędów*”.

(dok. nast.)

Polski Związek Lekarzy i Przyrodników w Petersburgu urządził d. 5/18 grudnia 1908 r. V uroczyste ogólne naukowo-administracyjne zgromadzenie poświęcone uczczeniu 25-cio letniej działalności zasłużonych i wybitnych członków: 1) prof. d-ra *Jana Szawłowskiego*, 2) d-ra med. *Cypryjana Zakrzewskiego*, 3) prof. d-ra *Józefa Ziemackiego* o następującym porządku dziennym: A) Dział naukowy: 1) Prezes prof. dr. St. Zaleski. „Zarys naukowej dzia-

Chemia polska w XX-em stuleciu.

6-te zestawienie bibliograficzne prac ogłoszonych w r. 1906.

Podał Jan Zawidzki.

(Dalszy ciąg).

- (1299). *Gervais Fr.* O diejstwii teploty na celluloid. Petersburg, Gornyj Zurn. 1905, III, 134—39.
1300. — Boghed iz nowago miestorożdenija. Petersburg, Gornyj Zurn. 1902, II, 267—70.
- (1301). — *i Bronn J.* Zur Feuergefährlichkeit der Zelluloidwaren, Berlin, Zeitschr. f. angew. Chem. 1906, 18, 1976—77.
1302. *Gittermacher-Wilenko G.* O hippokoprostearynach, Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 6—10.
- (1303). — Ueber die Hippokoprostearine. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 20—23.
1304. *Gładych Bolesław.* Ferrun oxydulatum in statu nascendi. Warszawa, Farmac. Polski 1902, 5, 161—163.
1305. *Godlewski Jan.* O ciklenie. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1904, 34, 63—64.
1306. *Godlewski Tadeusz.* O niektórych promieniotwórczych własnościach uranu. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1905, 45A, 221—37.
1307. — On the Absorption of the β - and γ -Rays of Actinium. Londyn, Phil. Mag. 1905, 161, 10, 375—79.
1308. *Goldsobel G.* O stroenii kisłot wysychajuszczich masel. Petersburg, Zurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 904—911.
1309. — O tak nazywajemoj pironowoj reakeyi. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 901—904.
1310. — O 9, 12-diketostearinowoj kisłocie $\text{CH}_3(\text{CH}_2)_5\text{CO}\cdot\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CO}(\text{CH}_2)_7\text{COOH}$. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 900—901. *Grużewska Z.*, patrz *Gatin-Grużewska Z.*
1311. *Halpern M., Landau Anastazy.* Ueber den Acetongehalt des Blutes und der Organe. Zeitschr. f. exper. Pathol. u. Therapie 1903, 3, 466—72.
1312. *Horoszkiewicz Stefan, Marx Hugo.* Ueber die Wirkung des Chinins auf den Blutfarbstoff nebst Mitteilung einer einfachen Methode zum Nachweis von Kohlenoxyd im Blut. Berlin, Berlin. Klin. Wochenschr. 1906, 43, 1156—56. [Berlin, uniw.].
1313. *Janicki L.* Feinere Zerlegung der Spektrallinien von Quecksilber Kadmium, Natrium, Zink, Thallium und Wasserstoff. Lipsk, Ann. d. Physik. 1906, (4), 19, 36—79. [Halla, uniw.].
- (1314). — Toż. Dysertacya. Halla, 1905, 8-ka, str. 60+4 Tabl.
1315. *Kaniewski B.* Izsledowanie suchogo elementa Gellenzena. Petersburg, zurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38B, 283—88. [Petersburg, Akad. Artyler.].
1316. *Karnacki Leon.* Sur un nouveau reactif pour l'agglutination tuberculeuse. Zeitschr. f. Tuberk. 1906, 9, 229. [Warszawa, Szpital Dziec. Jezus].
1317. *Kazarnowski H., Wöhler L.* Beitrag zur diluten Färbung der Alkali

- und Erdalkalihalogenide. Lipsk, Zeitschr. f. anorg. Chem. 1906, 47, 353—70. [Karlsruhe, politechn.].
- (1318). *Klawe Kazimierz*. Ob uswoenii azota białkowych preparatów: tropana, putrazy, somatozy, pischewego wennestera (Nährstoff) Heydena. Petersburg, 1902, 8-ka, str. 69. Dysert.
1319. *Kohn Waclaw*. O działaniu kwasów, w szczególności kwasu solnego na bakterye. Warszawa, Medycyna, 1906, 34, 119—22, 132—47.
1320. *Korczyński Antoni i Marchlewski L.* Studies on Datisca Connabina root colouring matter. Part. I. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 95—100. [Kraków, Zakł. zywn.].
1321. *Kornella Andrzej*. O węgłu torfowym. Warszawa, Przegl. Techn. 1906, 44, 562—63, 573—75, 579—81.
1322. *Kostanecki Stanisław*. Przyczynek do teoryi barwienia zapraw metalicznych. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 261—64. [Bern, uniw.].
1323. — *i Bonifuzi E., Tambor J.* Synthese des 2,2',4'-Trioxyflavonols. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. 1906, 39, 86—91.
1324. — *i Lampe V., Tambor J.* Synthese des Morins. Vorläufige Mitteilung. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. 1906, 39, 625—28.
1325. — *i Lampe V., Triulzi S.* Ueber die Färbeeigenschaften des 3,2',4'-Trioxyflavonols. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. 1906, 39, 92—96. [Bern, uniw.].
1326. *Kowalski Józef, Huber P.* Sur les spectres des alliages. Paryż, Compt. rend. 1906, 142, 994—96. [Fryburg, uniw.].
1327. *Kowalski Tadeusz*. O analizie minii. Warszawa, Gaz. Cukr. 1906, 26, 230—32.
1328. *Kozak Jan*. O niektórych pochodnych orto- i parabutylotoluoli trzeciorzędnych. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 232—42,
- (1329). — Ueber einige Derivate tertiärer orto- und parabutyltoluole. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 407—17.
1330. *Kozak L.* Der Einfluss der Düngemittel auf die Stickstoffumsetzung mit besonderer Rücksicht auf die chemische Zusammensetzung des Bodens. Giessen, 1905, 8-ka, str. 73. Dysert.
1331. *Koziorowski K.* Dolomity gór Kieleckich. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 593—95.
1332. — Baryt Kielecki. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 221—24.
1333. *Kozłowski Józef*. Bestimmung der Dichte des raffinierten Zuckers. Bull. de l'Assoc. des Chim. de Surer. et Dist. 1906, 23, 1005—6.
1334. *Koźniewski Tadeusz, Marchlewski L.* O barwnikach Pechmana. Część I. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 45A, 297—310.
Kraft Kamil, patrz *Zakrzewski K.* № 1538.
1335. *Krajewski W.* O sravnitielnom wlijanii morfija i rozlicznych jego proischodnych (geronina, peronina, dianina i kodeina) na dychatelnyja diejatielnosti i obszczee sostojanie organizma. Petersburg, 1902, 8-ka, str. 248. Dysert.
1336. *Krokiewicz Antoni*. Bardzo czuły odczynnik na barwniki żółciowe. Lwów, Tyg. lek. 1906, I, 111.
- (1337). — Eine sehr empfindliche Reaktion auf Gallenfarbstoffe. München, Med. Wochenschr. 1906, 496. [Kraków].
1338. *Krzyszowski Ryszard*. Rauhschaligkeit und Stärkegehalt der Kartoffeln. Journ. f. Landw. 1906, 54, 57—64. [Genewa, uniw.].
- (1339). *Kucharzewski G.* O wlijanii difterijnago i tetaniczeskago toksinow na

- sostaw, hemoglobiny i udzielnicy wiesi krwi. Petersburg, Russk. Wracz, 1902, I, 1055—56.
1340. *Kugler Stefan*. O dyastazach buraków cukrowych. Warszawa, Gaz. Cukr. 1906, 26, 177—83.
- Lampe V.*, patrz *Kostanecki St.* № 1324, 1525.
1341. *Landau Anastazy*. O zawartości acetonu we krwi i narządach. Warszawa, Medycyna 1906, 34, 40—43, 60—63.
1342. *Latkowski Józef*. O wpływie białka surowicy krwi na jej punkt marznięcia. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 153—163.
- (1343). — Ueber den Einfluss der Eiweisskörper des Blutserums auf den Gefrierpunkt des letzteren. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 314—25.
1344. *Lemberger Ignacy*. Viksogen i formosol. Kraków, Przegl. lek. 1906, 45, 255.
1345. — O jadach zwierzęcych. Kraków, Przegl. lek. 1906, 45, 776—80, 806—17, 828—29, 844—46, 860—64.
- (1346). *Leppert Władysław*. Pierwsza farba anilinowa. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 673—74.
1347. *Leszczyński W.* Ueber Analogien im Verhalten des Tierkörpers bei der Entgiftung chemischer und bakteriellen Gifte. Lipsk, 1906, 8-ka, str. 33. Dysert.
1348. *Lewiński Jan*. Ueber die Verdeckung des Traubenzuckers und des Glucosamins durch andere in Lösung befindliche Körper. Berlin, Berlin. Klin. Wochenschr. 1906, 43, 125—27. [Berlin, uniwers.]
1349. *Lipińska M.* La radioactivité et les eaux de Luxenil. Compt. rend. du congrès intern. de la radiologie. Liège, 1905, 181—87.
1350. *Lombardo J.* Cechy charakterystyczne gliniek ogniotrwałych. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 788—91. [Podgórze].
1351. *Laciński A., Swadkowski W.* Ob obrazowaniu mieszanym efirow treficznych alkoholej. Petersburg, Zurn. Fiz.-Chim. Obszcz. 1902, 34, 94.
1352. *Łączkowski K.* Cukrowość buraka w Besarabii. Warszawa, Gaz. Cukr. 1906, 25, 365—69.
1353. *Łagodziński K.* Anilinowe pochodne 1,2-antrachinonu i nowy oksy-antrachinon. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 241—44.
- (d. e. n.)

SPRAWOZDANIA.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy Akademii Umiejętności w Krakowie.

Posiedzenie dn. 7 grudnia 1908 r.

Przewodniczący Dyrektor *E. Janczewski*.

(Dokończenie).

Czł. Witkowski przedstawia pracę p. D-ra Stanisława Loria p. t.: „*Bada-
nia nad dyspersją światła w gazach. I. Dyspersja w acetylenie i metanie*”.
Światło lampy Nernsta, rozszczepione w aparacie spektralnym, pada

w wykonaniu nadzwyczaj ważne prace nad ciężarami atomowymi i znajomość nasza tych stałych napewno zyska bardzo wiele na dokładności już w niedalekiej przyszłości¹⁾.

Podpisano: *F. W. Clarke, W. Ostwald, T. E. Thorpe, G. Urbain.*

Chemia polska w XX-em stuleciu.

6-te zestawienie bibliograficzne prac ogłoszonych w r. 1906.

Podał **Jan Zawadzki.**

(Dalszy ciąg).

- (1354). *Lagodziński K.* Anilinverbindungen des 1,2-Anthrachinons und ein neues Oxyanthrachinon. Heidelberg, Lieb. Ann. 1906, *344*, 78—92. [Warszawa, politechn.].
1355. — Zur Entdeckung des 1,4-Anthrachinon. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. 1906, *39*, 1717—18.
- (1356). (*Lagowski St.*). Ś. p. Feliks Nawrocki. Warszawa, Medyc. 1902, *30*, 495—96.
1357. *Makowiecki A.* Uproszczonyj analiz metallow pierwszej grupy w przystwii magnija. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, *38*, 769—773. [Petersburg, Instyt. technol.].
1358. *Mańkowski A.* K woprosu o kletocznych jadach (citotoksinach). Petersburg, Russk. Arch. Patol. Klin. med. 1904, *14*, 571—91.
- (1359). *Marchlewski Leon.* Przemiana chlorofilu w ustroju zwierzęcym. Kraków, Przegl. lek. 1906, *45*, 201—04.
1360. — Z badań nad barwnikiem krwi, chlorofilem i lipochromami. Warszawa, Chem. Polski 1906, *6*, 121—29. [Krak. Zakł. żywn.].
1361. — Ueber die chemischen Beziehungen zwischen Blatt- und Blutfarbstoff. Berlin, Ber. Deutsch. Botan. Gesell. 1906, *24*, 146—148.
1362. — Bemerkung zu der Mitteilung von Winterstein und Hiestand: „Zur Kenntniss der Pflanzlichen Lecithine“. Strassburg, Zeitschr. f. physiol. Chem. 1906, *48*, 180.
1363. — *i Buraczewski J.* Zur Kenntniss des Blutfarbstoffs. VI Vorläufige Mitteilung. Strassburg, Zeitschr. f. physiol. Chem. 1906, *47*, 331—34.
1364. — *i Matejko W.* Studya nad biksyną. Część I. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1905, *45A*, 256—64, z 1 tabl.
1365. — *i Matejko W.* O pochodzeniu cholehematyny. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1905, *45A*, 253—255.
— patrz *Buraczewski J.* № 1243; *Korczyński A.* № 1320; *Koźniowski T.* № 1334 i *Nencki M.* № 1394.
Matejko Wł. patrz *Marchlewski L.* № 1364, 1365.

¹⁾ W orianicie *M. Ogawa* (Chem. News 1908, str. 249) znalazł nowy pierwiastek, c. at. wynosi 100. Sir William Ramsay proponuje mu nazwę niponu i symbol Np. (Przypisek tłumacza).

- (1366). *Mayer Adolf*. Chemia rolnicza w odczytach. Przełożyła z 4-go wydania niem. *Dr. Zofja Joteyko-Rudnicka*; uzupełnił z 5-go wyd. *Kazimierz Rogóyski*. Warszawa, 1903, 8-ka, str. 4498. [Rec. Chem. Polski 3, 1165].
1367. *Mazurkiewicz M.* Ueber den Einfluss des Pankreassaftes auf den Blutdruck und auf die Funktionen des Pankreas und der Submaxillardrüse. Centr. Bl. f. Physiol. 1906, 20, 45—46. [Lwów, uniw.].
1368. *Merunowicz J. Zaleski Jan.* Redukcyja pochodnych barwnika krwi za pomocą Zn i HCl. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 291—94. [Dublany, Akad. roln.].
- (1369). — Ueber die Reduktion der Derivate des Blutfarbstoffes mittelst Zn und HCl. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 729—33.
1370. *Miernik Władysław*. Modyfikacyja kolby Corleisa. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 191—92.
1371. *Mierzyński, Sapożnikow A.* O spławach pikrinowej kisłoty s nitronaftalinom. Petersburg, zurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1902, 34, 526. [Petersburg, Akad. artyll.].
1372. *Miklaszewski Bolesław*. Kopalnie miedzi i huty na Uralu. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 41—47, 61—66.
1373. *Mitobędzki Tadeusz*. O kalibrowaniu i sprawdzaniu naczyń do analizy objętościowej. Warszawa, Chem. Polski 1905, 5, 197—204, 217—225, 240—50. [Warszawa, politechn.].
1374. — Podstawy mianowania a ścisłość. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 141—45. [Warszawa, politechn.].
1375. — O jodometrycznem oznaczaniu miana $KMnO_4$. Warszawa, Chem. Polski 1906, 6, 83—87, 101—104.
1376. *Moraczewski W.* Ein Beitrag zur Kenntniss der Phosphaturie. Centralbl. f. inner. Medic. 26, 401—
1377. *Morozewicz Józef*. Rezultaty chemiczeskago izuczenija dioritowej porody iz niżne-awstrijskago Waldepritelu, w swiazii s zamieczanijami o chemiczeskom izsledowanii silikatow w gornych porodach woobszcze. Petersburg, Zapiski Mineral. Obszcz. 1902, 40, 113—128.
1378. — O wywietriwaniu rudonosnych porod na gorie Magnitnoj. Petersburg, Zapiski Mineral. Obszcz. 1902, 40, 62—69.
1379. — O gołubom mineralie iz okresnostiej Troicka, Orenburgskoj gubernii. Petersburg, Zapiski Mineral. Obszcz. 1902, 40, 47—51.
1380. — Ueber Mariupolit, ein extremes Glied der Elüolithsyenite. Tschermaks Mitt. 1902, 21, 238—46.
- (1381). — Ob odnom krajniem czlenie siemiejstwa sienitow w mariupolitie— i swiazanych s nim porodach Mariupolskago gniezda. Petersburg, Zapiski Mineral. Obszcz. 1902, 39, 44—54.
1382. — O metodzie oddzielania potasu od sodu w postaci chloroplatynianów. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 295—302. [Kraków, uniw.].
- (1383). — Ueber die Methode der Trennung des Kaliums von Natrium als Chloroplatinate. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 797—803.
- (1384). *Moycho St., Zienkowski Fr.* Zarys chemii nieorganicznej. Z uwzględnieniem strony doświadczalnej. Objasniiony 171 rysunkami w tekście. Warszawa, 1906, 8-ka, str. 471. [Rec. chem. Polski 6, 707].
- (1385). — Krótki zarys chemii nieorganicznej z uwzględnieniem strony doświadczalnej. Warszawa, 1906, 8-ka, str. 8+248. [Rec. Chem. Polski 6, 707].

1386. *Muszyński Janusz*. W kwestyi oznaczania wody w niektórych smarach fabrycznych. Warszawa, Gaz. Cukr. 1906, 26, 164—68.
1387. *Mutniański Michal*. Ferrum oxydulatum in statu nascendi. Warszawa, Wiad. Farm. 1902, 29, 273—76; Gaz. lek. 22, 531—33.

(d. e. n.).

Patenty rosyjskie.

Podał Inż. W. Jakubowski.

Patent № 12807, wydany dnia 29 stycznia 1908 r. A. Żukowowi—na sposób zmydiania octanów eterów borneolu, izoborneolu i terpineolu. Przedmiot patentu stanowi sposób zmydiania octanów eterów borneolu, izoborneolu i terpineolu, polegający na tem, że zmydianie odbywa się w zamkniętych naczyniach (autoklawach) za pomocą wodzianów ziem alkalicznych pod zwiększonym ciśnieniem.

Patent № 12811, wydany dnia 29 stycznia 1908 r. cudzoziemcowi A. Fil-lungerowi—na sposób otrzymywania amoniaku z wody gazowej. Przedmiot patentu stanowi sposób otrzymywania amoniaku z wody gazowej, polegający na tem, że wychodzącą z aparatu destylacyjnego wodę ściekową, po ochłodzeniu, kierują z powrotem do przemywacza gazów (skrubberu i t. p.); wodę nasyconą amoniakiem znowu wpuszczają do aparatu destylacyjnego, destylują bez stosowania wapna, znowu ochładzają wodę ściekową i wpuszczają do przemywacza i t. d., stosując ją tym sposobem przy ciągłym krążeniu.

Patent № 12812, wydany dnia 29 stycznia 1908 r. cudzoziemcowi O. F. Carlsonowi—na sposób przygotowywania węgliku azotawego ziem alkalicznych. Przedmiot patentu stanowi sposób przygotowywania węgliku azotawego ziem alkalicznych drogą ogrzewania węgliku ziem alkalicznych w atmosferze azotu, polegający na tem, że do węgliku dodaje się przed ogrzaniem jeden lub kilka fluorków alkaliów lub ziem alkalicznych z domieszką lub bez domieszki siarczynu alkaliów lub ziem alkalicznych.

Patent № 12814, wydany dnia 29 stycznia 1908 r. cudzoziemcowi R. Linkmeyerowi i M. Pollakowi—na sposób regeneracji roztworu ługu, używanego do strącania nitek z amoniakalno-miedziowego roztworu celulozy. Przedmiot patentu stanowi sposób regeneracji roztworu ługu, używanego do strącania nitek z amoniakalno-miedziowego roztworu celulozy, polegający na tem, że w zużyty roztwór pogrąża się włókno celulozy w celu wyciągnięcia tlenku miedzi i amoniaku, poczem otrzymany bezbarwny roztwór można stosować do strącania nitek z amoniakalno-miedziowego roztworu celulozy.

Patent № 12818, wydany dnia 29 stycznia 1908 r. cudzoziemskiemu towarzystwu „Vereingte Chininfabriken Zimmer & Co., G. m. b. H.“—na sposób otrzymywania związków haloidowych chinino-tlenku magnezu. Przedmiot patentu stanowi sposób otrzymywania związków haloidowych chinino-tlenku magnezu, polegający na tem, że produkty wzajemnego działania na siebie magnezu i haloidowych alkoholowych rodników szeregu tłuszczowego lub aromatycznego w roztworze eterowym traktują równą ilością cząsteczkową chininy bezwodnej.

Patent № 12819, wydany dn. 29 stycznia 1908 r. cudzoziemskiemu towarzystwu „Vereingte Chininfabriken Zimmer & Co., G. m. b. H.“—na spo-

Chemia polska w XX-em stuleciu.

6-te zestawienie bibliograficzne prac ogłoszonych w r. 1906.

Podał **Jan Zawadzki**.

(Dalszy ciąg).

1388. *Mutniański Michał*. Ilościowe oznaczanie cukru w moczu, winie, miodach i t. p. Warszawa, Wiad. Farm. 1906, 33, 129—131.
1389. — Praktyczne uwagi przy oznaczaniu morfiny w opium. Warszawa, Wiad. Farm. 1906, 33, 29—32.
1390. *Myjkowski W.* Współczynnik rozpuszczalności powietrza i wodoru. Wadowice, Sprawozd. gimnazjal. 1906, 1—12.
1391. *Narbutt J.* Die Schmelz-, Siede- und Dampfdruckkurven in den binären Systemen: Ortho+Para, Para+Meta, Ortho+Metabromnitrobenzol, und die Schmelzkurven der Gemische von Diphenylamin und Phenanthren. Leipzig, Zeitschr. f. Physikal. Chem. 1906, 53, 698—714. [Dorpat. uniw.].
1392. *Negrusz Karol*. Badania nad polaryzacją ogniw galwanicznych. Część I, Lwów, 1906, 8-ka.
- (1393). *Nencki Marceli*. O zadaczach biologiczesczkiej chimii. Peredał J. Zaleski i S. Sałaskin. Petersburg, Zurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1902, 34, 112—120.
- (1394). — *i Marchlewski L.* K woprosu o chimiczeskom charakterie chlorofilla. Połuczanie hemopirolla iż fillociannina. Petersburg, Arch. biol. nauk, 1902, 9, russ. 387—390; franc. 393—396.
- (1395). — *i Zaleski J.* Ob opredienienii ammiaka w żiwotnych sokach i organach. Petersburg, Arch. biol. nauk, 1902, 9, 316—330.
- (1396). — — O produktach wozstanowlenija hemina pri diejstwi jodistago wodoroda i jodistago fosfonija. O stroenii heminna i jego proizwodnych. Petersburg, Archiw biol. nauk, 1902, 9, ross. 371—86, franc. 377—92.
- (1397). *Nernst Walter*. Metody i teorye elektryczne w chemii, tłum. Czartkowski Ad. Warszawa, Wszechświat, 1902, 21, 262, 280.
1398. *Niementowski Stefan*. O azoacetanilidzie. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 99—102. [Lwów, politechn.].
- (1399). — Ueber o-Azoacetanilid. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 101—2.
- (1400). — toż. Berlin, Ber. d. d. Chem. Gesell. 1906, 39, 742—44.
1401. — Oksychinakrydyna i florchinyl. Kraków, Bull. Intern. Acad. Um. 1906, 46A, 83—97.
- (1402). — Oxychinaeridin und Phlorchinyll. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 16—19.
- (1403). — toż. Berlin, Ber. d. d. Chem. Gesell. 1906, 39, 185—92.
— patrz *Baczyński W.* № 1214.
1404. *Niemirowski A.* Chimiczeskij sostaw solej wody suchogo Limana. Odessa, Zapiski Nowoross. Obszcz. Estein. 1902, 24, II, 123—139.
1405. *Niklowski Bronisław*. Ein Beitrag zur Kenntniss Wasserstoffoxydierender Mikroorganismen. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 911—32. [Dublany, Akad. Roln.].
1406. *Nitsch Roman*. Doświadczenia z jadem laboratoryjnym wściekliczyny

- (virus fixe). Część IV i V. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 483—526, 575—600.
- (1407). *Nitsch Roman*. Expériences sur la voge de laboratoire (virus fixe). IV-me et V-me partie. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 359—404, 642—676.
- (1408). *Noelting E.* Władysław Feuerstein, przemówienie nad grobem. Warszawa, Chem. Polski, 1902, 2, 454—55.
- (1409). *Nowakowski Leon*. Analiza smarów fabrycznych. Warszawa, Gaz. Cukr. 1906, 26, 33—39, 49—59, 65—75, 81—90.
- (1410). — toż. Warszawa, 1906, 8-ka, str. 64+3 tabl. [Rec. Chem. Polsk. 6, 684].
1411. — Prace centralnego laboratorium cukrowniczego. Warszawa, 1906, 8-ka, str. 60.
1412. — Białko buraka cukrowego. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 691—98.
1413. *Nowakowski Romuald, Müller Erick*. Ueber das Kathodische Verhalten von Schwefel, Selen und Tellur. II. Halla, Zeitschr. f. Elektrochem. 1906, 11, 931—36. [Brunświk, politechn.].
1414. — Herstellung Kolloidaler Lösungen von Selen und Schwefel durch elektrische Verstäubung. Berlin, Ber. d. d. Chem. Gesell. 1905, 38, 3779—81.
1415. *Nowicki R.* Ueber die Verwendung der Gasbehälter zum Aufbewahren und Transportieren der Gasproben und zwar speziell der in den Kohlenruben vorkommenden Gase. Oester. Zeitschr. f. Berg.- u. Hüttenwesen, 1906, 54, 62—63. [Ostrawa Morawska].
- (1416). — Ueber die Fortschritte auf dem Gebiete der Gasanalyse, insbesondere über die quantitative Bestimmung geringer Mengen von Kohlenoxyd. Oester. Zeitschr. f. Berg.- u. Hüttenwesen, 1906, 54, 6—11.
1417. — Ueber Sauerstoffflaschenexplosionen. Oesterr. Zeitschr. f. Berg.- u. Hüttenwesen, 1906, 54, 31—34. [Wiskowekie zakłady].
- (1418). — *i Mayer H.* Flüssige Luft. Die Verflüssigungsmethoden der Gase und die neueren Experimente auf dem Gebiete der flüssigen Luft gemeinverständlich dargestellt. 2-te Aufl. Grac 1906, 8-ka, str. 59, rys. 48.
1419. *Nowosielski T.* O kondensacyi piperylu z aldehydem benzoowym i amoniakiem. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 243—50.
- (1420). — Ueber die Kondensation des Piperils mit Benzaldehyd und Ammoniak. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 276—78.
- (1421). *Nusbaum H.* Ś. p. Feliks Nawrocki. Warszawa, Gazeta lek. 1902, 22, 610—612.
1422. *Ogonowski, Ipatiew W.* O prisoiedinienii gałojdowodorodnych kisłot k niepredielnym uglewodorodam. Petersburg, Żurn. Fiz.-Chim. Obszcz. 1902, 34, 441—42.
1423. *Olszewski Karol*. Przyczynek do oznaczania punktu krytycznego wodoru. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1905, 45A, 199—205. [Kraków, uniw.].
- (1324). — Contribution à l'étude du point critique de l'hydrogène. Paryż, Ann. de Chim. et Phys. 1906, (8), 8, 193—201.
1425. — Dalsze próby skroplenia helu. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 45A, 194—98. [Kraków, uniw.].

dowalniające, trudności polegały jednak — zdaje się na kosztowności i delikatności budowy samych przyrządów i znacznych ilościach energii, zużywanej do ich poruszania.

System Bradleya i Lovejoya polegał na ogrzewaniu powietrza za pomocą bardzo małych i krótkotrwałych łuków elektrycznych, wskutek czego powstający w wysokiej temperaturze tych łuków tlenek azotu dostawał się natychmiast w miejsca zimniejsze, w których już nie mógł uleść powtórnej dysocjacji na azot i tlen, a co, jak to wykazały badania Muthmanna, Hofera, Brodego i — przede wszystkim — Nernsta, jest głównym warunkiem otrzymania większych ilości tlenku azotu.

(d. c. n.)

F. E. Polzeniusz.

Chemia polska w XX-em stuleciu.

6-te zestawienie bibliograficzne prac ogłoszonych w r. 1906.

Podał Jan Zawidzki.

(Dalszy ciąg).

- (1426). *Olszewski Karol*. Nouvelles recherches sur la liquefaction de l'hélium. Paryż, Ann. de Chim. et Phys. 1906, (8), 8, 139—44.
1427. — Inversionstemperatur der Joule-Kelvinschen Erscheinung für Luft und für Stickstoff. Vorläufige Mitteilung. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 792—96.
- (1428). *Orłowski Zenon*. O wlijanii myszjaka na rost i chemiczeskij sostaw Aspergilli nigri. Petersburg, 1902. 8-ka, str. 62. Dysert.
1429. *Ossendowski Antoni*. Kilka słów o czarnej modyfikacyi siarki. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 625.
1430. — Badania nad wydzielaniem się gazów z węgla kamiennego bez procesu dysocjacji. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 609—11. [Charbin].
1431. — Spostrzeżenia nad tworzeniem się nafty podług teoryi mineralnej D. Mendelejewa. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 737—41.
1432. — O formach allotropijnych srebra. Badania nad złotem. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 713—15.
1433. — Die fossilen Kohlen und Kohlenstoffverbindungen des fernen Ostens Russlands vom Gesichtspunkte deren chemischer Bestandteile Oesterr. Zeitschr. f. Berg. u. Hüttenwesen, 1906, 54, 325—339—43, 349—55.
1434. — Japonskij jod. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 1081.
1435. — K woprosu ob izwleczenii siery iz rud po sposobu Diubreilia. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 1080.
1436. — O japonskom Metal-pasta. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 1080—81.
1437. — Pokazatieli prelomlenija niekotorych masiel i židkich žirow, orbaszczajuszczichsia na rynkach Dalniago Wostoka. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 1079—80.
1438. — K woprosu ob izuczenii gidrologii naszago Dalniago Wostoka. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 1074—79.

1439. *Ossendowski Antoni*. Wraszczatielnaja sposobnost' niekotorych efrinych masł, obraszczajuszeczichsia na rynkach Dalniago Wostoka. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 1073—74.
1450. — Glicerín kak rastworitiel. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 1071—72.
1451. — O dwóch sortach kultiwirowanyh w Japonii i Kitaje pliesniowych gribow. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38A, 1070—71.
1452. — Izsliedowanie drow raznyh porod i sostojanij na stiepień ich tieploпроводitielnoj sposobnosti. Gornyjia i Żolotopromyszlen. Izwiestija, 1906.
1453. — K woprosu o sostojanii żolota w żolotosodierżaszecznyh koleczednach. Gornyjia i Żolotopromyszlen. Izwiestija, 1906.
- (1454). *Ostwald W.* Szkoła chemii, przetłumaczył *Stanisław Plewiński*. Cz. I. Warszawa, 1906, 8-ka, str. 168+46 rys.
- (1455). — O katalizie, tłum. *T. Godlewski*. Wszechświat, 1902, 21, 369, 392.
- (1456). — Chemia analityczna, z II wyd. przetłumaczyli *L. Horwitz i W. Michalski*. Warszawa, 1902, 8-ka, str. 197.
1457. *Otolski Stefan*. Das Lecithin des Knochenmarks. Berlin, Biochem. Zeitschr. 1907, 4, 124—57. [Petersburg. Instyt. medyc.-eksperyment.]
- (1458). — Lecitin kostjanogo mozga. Petersburg, 1906, 8-ka, str. 83. Dysert. *Panek K.*, patrz *Bądziński S.* № 1220.
- (1459). *Pawlewski Bronisław*. Podręcznik analizy chemiczno-technicznej. Cz. II, zeszyt II-gi. Lwów, 1906.
1460. — O związku między barwą a budową ciał. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 81—82. [Lwów, politechn.]
1461. — O syntezach ciał katochinazolinowych. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 321—26.
- (1462). — Ueber die Synthesen der Ketochinazolinderivate. Berlin, Ber. d. d. Chem. Gesell. 1906, 39, 1732—36.
1463. — Notatka o czerni anilinowej. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 765—66.
- (1464). *Pawłowski Maksymilian*. Woda i jej zastosowanie w przemyśle. Warszawa, 1905, 8-ka, str. 149 z rys.
- (1465). — Smak a skład chemiczny. Warszawa, Gaz. Cukr. 1906, 26, 373—77. 390—94.
1466. *Piontkowski L.* O wlijanii solej żirnyh kisłot na rabotu pepsinowych żelez. Petersburg, 1906, 8-ka. Dysert. [Petersburg, Inst. med.-eksper.]
1467. *Pogorzelski Zdzisław*. Ob odnoszenii galojdowodorodnyh kisłot k izobutilenu. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1902, 34, 973—76. [Petersburg, uniw.]
1468. — Otnoszenije $(\text{CH}_3)_2\text{COH}(\text{CH}_2)_2\text{COH}(\text{CH}_3)_2$ k siernoj kisłocie. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1902, 34, 102.
1469. — O położeniu oksilnago γ -glikola $(\text{CH}_3)_2\text{COH}(\text{CH}_2)_2\text{COH}(\text{CH}_3)_2$ iz sotwieststwiennago jemu dibromida i o mechanizmie obrazowanija oksilnoj dwutreticznój γ -okisi iz togo-że bromida. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1902, 34, 971—73.
1470. — Zamietka po powodu statii Harriesa „O” dziejstwwi ozona na organiczeskija soedinenija. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38, 471—72.
1471. *Popielski Leon*. O sposobie diejstwwija kisłoty (HCl) i solianokislyh nastojew razlicznyh czastiej slizistoj oboloczki piszczewaritielnago ka-

- nała na odtłuszczeniu robót podżeludocznój żelazy. Petersburg, Russk. Wracz, 1902, I, 1797—99.
1472. *Popielski Leon*. Przyczyny różnorodności własności podżeludocznego soku w odnośności białkowego broda. Petersburg, Russk. Wracz, 1902, I, 679—84.
1473. — Ueber die physiologische Wirkung und chemische Natur des Sekretins. Centralbl. f. Physiol. 1906, 19, 801—5. [Lwów, uniwers.]
- (1474). *Popławski Władysław*. Paliwo z punktu widzenia chemicznego. Łódź, 1906, 8-ka, str. 91+3 tal. [Rec. Chem. Pol. 6, 316].

(d. c. n.).

Patenty rosyjskie.

Podał Inż. W. Jakubowski.

Patent № 12910, wydany dnia 31 stycznia 1908 roku kupcowi A. Matichinowi—na sposób otrzymywania octu. Przedmiot patentu stanowi sposób przygotowywania octu, polegający na tem, że serwatka z mleka zbieranego, po wydzieleniu sernika i po ścięciu się ciał białkowych przez nagrzewanie, poddaje się w postaci płynu przezroczystego dowolnej fermentacji w płaskich naczyniach przy temperaturze pokojowej.

Patent № 12911, wydany dnia 31 stycznia 1908 roku cudzoziemskiemu towarzystwu „La S-té A-me des Combustibles-Industriels”—na sposób otrzymywania smarów i t. p. olejów z odpadków naftowych i t. p. materiałów za pomocą destylacji. Przedmiot patentu stanowi sposób otrzymywania smarów i t. p. olejów z odpadków naftowych i t. p. materiałów za pomocą destylacji, polegający na tem, że materiały te, nagrzane tylko do temperatury znacznie niższej, niż ich punkt wrzenia, poddają, przerywając nagrzewanie aparatu destylacyjnego, działaniu utleniającemu powietrza nienagrzanego.

Patent № 12919, wydany dnia 31 stycznia 1908 roku cudzoziemcowi V. Venderowi—na sposób żelatynowania nitrocelulozy przy fabrykacji trudno zamarzających galaretowych lub rogowych materiałów eksplodujących i prochów. Przedmiot patentu stanowi sposób żelatynowania nitrocelulozy przy fabrykacji trudno zamarzających galaretowych lub rogowych materiałów eksplodujących i prochów, polegający na tem, że w charakterze środka żelatynującego stosują produkt nitrowania monoacetyny surowej lub produkt nitrowania mieszaniny monoforniny z gliceryną.

Patent № 12938, wydany dnia 31 stycznia 1908 roku cudzoziemskiej firmie „Franz Brunck”—na sposób wydzielenia amoniaku z gazów, otrzymywanych przy koksowaniu węgla kamiennego. Przedmiot patentu stanowi sposób wydzielenia amoniaku z gazów gorących, otrzymywanych przy koksowaniu węgla kamiennego, polegający na tem, że gazy gorące o temperaturze nie niższej 80° C, przepuszczają przez mocny kwas siarkowy, czerpią od czasu do czasu wydzielający się w twardym stanie siarczan amonu i kwas zużyty zamieniają kwasem pierwotnej mocy.

Patent № 12992, dodatkowy do patentu № 8795 i wydany dnia 31 stycznia 1908 roku cudzoziemskiej firmie „E. Merck”—na sposób otrzymywania kwasów C—C dialkilobarbiturowych. Przedmiot patentu stanowi odmiana sposobu otrzymywania kwasów C—C dialkilobarbiturowych, opisanego w patencie № 8795, polegająca na tem, że zamiast mocznika biorą acydylomocznik.

Chemia polska w XX-em stuleciu.

6-te zestawienie bibliograficzne prac ogłoszonych w r. 1906.

Podał **Jan Zawidzki.**

(Dalszy ciąg).

1475. *Poraj-Koszyce A. i Rupe H.* Zur Kenntniss der Methinammoniumverbindungen. Zeitschr. f. Farbenindustrie, 1906, 5, 317—21. [Bazyleja, uniw.].
1476. *Pożerski E.* Sur la disparition de l'amylose dans les sucres pancréatiques activés par les sels de calcium. Soc. Biol. 1906, 60, 1068.
1477. — *Delezenne C., Mauton H.* Sur l'allure anormale de quelques proteolyses produites par la papaine. Paryż, Compt. rend. 1906, 142, 177.
1478. — — *Mauton H.* Sur la digestion brusque de l'ovalbumine et du sérum par la papaine. Soc. Biol. 1906, 60, 309.
1479. *Prus-Napiórkowski M.* Studium nad wapniakami. Warszawa, Gaz. Cukr. 1906, 26, 247—50.
1480. *Pruszyński J. i Siemiński J.* Badania nad składem żółci ludzkiej. Warszawa, Gaz. lek. 1906, 26, 227—32.
1481. *Raciborski Maryan.* Ueber die Assimilation der Stickstoffverbindungen durch Pilze. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 733—770.
1482. — Einige Chemomorphosen des *Aspersillus niger*. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1905, 764—78. [Dublany, Akad. Roln.].
1483. — Beiträge zur botanischen Mikrochemie. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 555—60. [Dublany, Akad. Roln.].
1484. *Rakowski E. i Sabaniejew A.* O cikliczeskich izonitriłach i ich prozwodnych. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1902, 34, 408—10. [Moskwa, uniw.].
1485. *Rogoziński Feliks.* Ueber den Einfluss der Muskelarbeit auf Gewicht, Zusammensetzung und Wassergehalt der Organe des Tierkörpers. Berlin, Biochem. Zeitschr. 1906, 1, 207—28. [Berlin, Akad. Roln.].
1486. *Rosicki Stanisław.* Ueber einige Stilbenderivate. Bern, 1906, 8-ka. Dyssert.
1487. *Rotarski T. i Dreyer F.* Einige Konstanten des p-Azophenetols. Lipsk, Zeitschr. f. phys. Chem. 1906, 54, 353—66.
1488. — *i Rotinianz L.* Termiczeskoje izsledowanie odnoj anizotropnoj židkosti. Petersburg, Żurn. Russk. Fiz.-Chim. Obszcz. 1906, 38, 782—89. [Petersburg, politechn.].
1489. *Rothert W.* Das Verhalten der Pflanzen gegenüber dem Aluminium. Botan. Zeit. 1906, 64, 43—52. [Odessa, uniw.].
- (1490). *Rüst K.* Wskazówki do otrzymywania preparatów nieorganicznych, tłum. *Zofia z Leppertów Majewska.* Warszawa, 1905, 8-ka, str. 113+7.
1491. *Rutkiewicz Julian.* Oznaczenie wody w węglu. Warszawa, Gaz. Cukr. 1906, 26, 385—90.
1492. *Rzętkowski Kazimierz.* Zur Frage der Blutbasizität beim gesunden und Kranken Menschen. Arch. f. exper. Pathol. u. Pharmak. 1906, 55, 47—72. [Warszawa, Szpital Dziec. Jezus.].
1493. — Beitrag zur Frage der Alloxurkörperausscheidung unter dem Einfluss des Fleischgenusses. Bact. Archiv, 1905, 11, 440.

1494. *Sabat Bronisław*. Wpływ promieni Becquerela na opór elektryczny ciał stałych i cieczy. Lwów, Kosmos, 1906, 31, 35—71.
1495. — Wpływ promieni Radu na przewodnictwo elektryczne elektrolitów. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 1—5.
- (1496). Ueber den Einfluss der Radiumstrahlen auf das Leitvermögen der Elektrolyte. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1096, 62—79.
1497. *Schoeneich Władysław*. Refraktometryczne badania surowicy krwi. Warszawa, Gaz. lek. 1906, 26, 541—49, 579—84, 611—14.
1498. *Serkowski Stanisław*. Wskaźniki moczu na mocy spostrzeżeń w pracowni własnej. Poznań, Nowiny Lek. 1906, 18, 1—5.
- (1499). *Sieber-Szumowa Nadzieja*. O zaczynach (fermentach) utleniających. Warszawa, Gaz. lek. 1902, 22, 271 — 79. [Petersburg, Inst. med. eksp.].
Siemiński J.; patrz *Pruszyński J.* № 1480.
1500. *Siemiradzki B. i Bistrzycki A.* Ueber Kohlenoxydabspaltungen im allgemeinen. Berlin, Ber. d. d. chem. Gesell. 1906, 39, 51—66. [Fryburg, uniw.].
1501. *Sioma J.* O krystalliczeskom strojenii p-metil-orto-imido-trifenilkarbina. Moskwa, Bull. d. l. Soc. de Natur. d. Moscou, 1902, 102—4.
Sklodowska Marya; patrz *Curie-Sklodowska* №
1502. *Stawiński Kazimierz*. O aldehydzie płynnym $C_{10}H_{16}O$ izokamfenilenowym. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 21—26. [Warszawa, politechn.].
1503. — Ueber die Struktur der bei der Einwirkung von unterchloriger Säure auf Kampfen erhaltenen Produkte. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1905, 491—500.
1504. *Śmieciuszewski Bronisław i Alberti Leo*. Darstellung des Chlorhydrins, des Oxyds und eines ungesättigten Alkohols aus dem normalen diprimären Dekamethylendiglykol (Dekam-1,10-diol). Wiedeń, Monatsheft f. Chemie, 1906, 27, 411—19. [Wiedeń, uniw.].
1505. *Smoleński P.* O sravnienii nowago rezorciniowago sposoba s drugimi metodami opredielenija žira w molokie i jego produktach. Petersburg, Recept, 1902, 1, 98—99.
1506. *Smoluchowski Marian*. Zarys teorii kinetycznej ruchu Browna i roztworów mętnych. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 257 — 82. [Lwów, uniw.].
- (1507). — Essai d'une theorie cinetique du mouvement Brownien et des milieux troubles. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 567—602.
1508. — Sur le chemin moyen parcovri par les molecules d'un gaz et sur son rapport avec la théorie de la diffusion. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 202—212.
1509. *Staniewicz Cezary*. Mineralizacija i nitrifikacija materii ili rozłożenie organiczeskich wieszczestw w prisutstwiu wody (biochimizcheskie processy w prirodie). Wilno, Prot. Wilensk. Med. Obszcz. 1902, 77—94.
- (1510). *Stark J.* Rozkład i zmienność atomów chemicznych. Przełożył *Ludwik Bruner*. Warszawa, 1904, 8-ka, str. 67.
1511. *Stromajer Wł.* O biologicznej reakcyi Uhlenhutha. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 500—3.

(d. n.).

zeniu dolnej elektrody do rury tak, żeby wskutek wysokiego napięcia pomiędzy rurą i elektrodą powstała iskra i wywołała powstanie małego łuku.
(d. c. n.)

F. E. Polzeniusz.

Chemia polska w XX-em stuleciu.

6-te zestawienie bibliograficzne prac ogłoszonych w r. 1906.

Podał Jan Zawidzki.

(Dokończenie).

1512. *Strzyżowski Kazimierz*. Ueber ein neues, abnormes Stoffwechselprodukt im Horn, bei schwerem Diabetes. Pharm. post. 1906, 39, 2—3. [Lozanna, uniw.].
1513. — Ueber ein einfaches Versuchsverfahren zur raschen Ermittlung von Arsen in Lebensmitteln und Tierobjekten. Pharm. post. 1906, 39, 677—78.
- (1514). — La chimie biologique autrefois et aujourd'hui. Avec preface par L. Bourget. Lozanna, 1906, 8-ka, z 5 portretami.
1515. *Sucheni A.* Ueber Amalgampotentiale. Halla, Zeitschr. f. Elektrochem. 1906, 12, 726—32. [Karlsruhe, politechn.].
Swadkowski W.; patrz *Laciński A.* № 1351.
- (1516). *Świątecki Jan.* Rad i jego promienie; dwa odczyty. Warszawa, 1905, 8-ka, str. 36.
1517. *Świrłowski Ed.* Zur Frage nach der Enwirkung von verdünnter Salzsäure auf die Eiweissstoffe. Strassburg, Zeitschr. f. Physiol. Chem. 1906, 48, 252—99. [Dorpat, uniw.]; toż. Dysertacya po rosyjsku. Dorpat, 1906.
1518. *Szczawiński W.* Contribution à l'étude des cytotoxines chez les invertébrés. Archiv de Parasit. 1905, 9, 546.
1519. *Szmidt Eugeniusz*. Ocet, wartość jego higieniczna i sposoby odróżniania octu spirytusowego od roztworu esencji octowej. Warszawa, 1906, 8-ka, str. 9. [Łódź, pracown. D-ra Serkowskiego].
- (1520). — Essig, sein hygienischer Wert und die Methoden der Unterscheidung des Alkoholeessigs von der Essigessenz. Zeitschr. f. angew. Chem. 1906, 19, 1610—12. [Łódź, pracown. D-ra Serkowskiego].
- (1521). — Zur Unterscheidung von Gährungsessig und Essigessenz Berlin, Zeitschr. f. Unters. d. Nahrungsmitt. 1906, 11, 386—91.
1522. *Szydlowski Leon*. Ueber die Einwirkung von Salpetrige Säure auf Lysin. Wiedeń, Monatsch. f. Chem. 1906, 27, 821—[Grac. uniw.].
- (1523). *Szysło Wincenty*. Radium. Warszawa, 1904, 8-ka, str. 24.
- (1524). *Tolłoczko Stanisław*. Rzut oka na powstanie i rozwój elektrochemii współczesnej. Lwów, Kosmos, 1906, 31, 131—38.
— patrz *Bruner L.* № 1238.
- (1525). *Tomaszewski Franciszek*. Chemia dla użytku klas gimnazjalnych. Wydanie 4-te. Kraków, 1905, 8-ka, str. 49.
- (1526). *Weil St.* Aldehyd mrówkowy w chemii farmaceutycznej. Warszawa, Wiad. Farm. 1906, 33, 89—91, 109—111,

- (1527). *Wernic Leon*. Główne zasady badania moczu z uwzględnieniem najnowszych danych. Warszawa, Farmacya, 1906, 2, 17—20.
1528. *Weyberg Zygmunt*. Słów kilka o glinokrzemianie morgarytowym. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 545—48.
1528. — O chromokrzemianach sodowych. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 561—63. [Warszawa, uniw.].
1530. — O tak zwanym nefelinie potasowym. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 577—82.
1531. — Przyczynek do poznania glinianów i chromitów. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 761—65.
1532. — O glinokrzemianach potasowych, jednopostaciowych z tak zwanym nefelinem potasowym. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 785—88.
1533. — Einige Worte ueber das Silikat $\text{Na}_2\text{Fe}_2\text{Si}_4\text{O}_{12}$. Centr. Bl. f. Mineral u. Geol. 1905, 717—19.
1534. — Ueber einige Spinellartige Verbindungen. Centr. Bl. f. Mineral. u. Geol. 1906, 645—49.
- (1535). *Wieleżyński Maryan*. Metody używane do oznaczania wartości opałowej produktów naftowych. Lwów, Czasop. Techn. 1903, 21, 180—82.
1536. — Ueber das Boryslawer Rohöl, Köthen. Chem. Zeitg. 1906, 30, 106—9. [Drohobycz].
Wolk-Loniewski A.; patrz *Duchowicz Br.* № 1273.
- (1537). *Wrzosek Adam*. Zarys życia Jędrzeja Sniadeckiego i krótki rozbiór jego „Teorii jestestw organicznych“. Poznań, 1905, 8-ka, str. 64. [Odbit. z Dzienn. Poznań.].
1538. *Zakrzewski Konstanty i Kraft Kamil*. O kierunkach głównych w cieczach łamiących światło podwójnie wskutek ruchu. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 45A, 206—220.
Zaleski Jan; patrz *Merunowicz J.* № 1368, 1369.
Nencki M. № 1395, 1396.
1539. *Zaleski W.* Zur Frage ueber den Einfluss der Temperatur auf die Eiweisszersetzung und Asparaginbildung der Samen während der Keimung. Berlin, Ber. d. Botan. Gesell. 1906, 24, 292—95. [Charków, uniw.].
1540. — Ueber die Rolle der Enzyme bei der Umwandlung organischer Phosphorverbindungen in keimenden Samen. Vorläufige Mitteilung. Berlin, Ber. d. Botan. Gesell. 1906, 24, 285—91.
1541. *Zaloziecki R., Klarfeld H.* Bestimmung der Korrekturen für die spezifischen Gewichte und die Ausdehnungskoeffizienten des Boryslawer und Tustanowicer Rohöls. Chem. Ber. f. Fett. u. Karz. Ind. 1906, 13, 213—16.
- (1542). *Zawidzki Jan*. Kartki z historii powstania towarzystw chemicznych. Warszawa, Chem. Polski, 1906, 6, 381—89, 401—5, 417—25.
1543. — Einige physikalische Konstanten des seinen Pyridins. Köthen, Chem. Zeitg. 1906, 30, 299. [Ryga, politechn.].
1544. — *i Centnerszwer M.* Ueber retrograde Mischung und Entmischung. Lipsk, Ann. d. Phys. 1906, (4), 19, 426—31.
Zienkowski Fr.; patrz *Moycho St.* № 1384, 1385.
1545. *Ziembicki Witold*. O wykrywaniu kwasu acetoctowego w moczu, ze szczególniejszem uwzględnieniem sposobu Arnolda Liplowskyego. Lwów, Tygodn. lek. 1906, 1, 211—13.
1546. — O niektórych sposobach wykrywania i oznaczenia cukru w moczu. Lwów, Tygodn. lek. 1906, 1, 399—407.

1547. *Żłobicki Władysław*. Pomiar napięcia powierzchniowego metodą małych baniek. Kraków, Rozpr. Akad. Um. 1906, 46A, 181—232.
 (1548). — Messungen der Oberflächenspannung nach der Methode kleiner Blasen. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1906, 497—506.
 (1549). *Znatowicz Bronisław*. Zarys chemii. Wydanie drugie, przejrzone i znacznie zmienione. Warszawa, 1906, 8-ka, str. 311 + rys. 32.

Patenty rosyjskie.

Podał Inż. W. Jakubowski.

Patent № 13299, wydany dn. 28 kwietnia 1908 r. cudzoziemskiej firmie „Vereinigte Electricitäts-Actien-Gesellschaft”—na sposób przygotowywania włókien żarzących z wolframu, molibdenu lub ich stopów do elektrycznych lampek żarowych. Przedmiot patentu stanowi sposób przygotowywania włókien żarzących z wolframu, molibdenu lub ich stopów do elektrycznych lampek żarowych, polegający na tem, że z początku otrzymują włókienka węglowe z zawartością wolframu, molibdenu lub ich mieszaniny drogą prasowania i zwęglania bez dostępu powietrza mieszaniny wolframu lub molibdenu lub tlenowych albo siarkowych ich związków z roztworem celulozy w chlorku cynkowym, kolodium, smołą węglową lub t. p. ciałem organicznym i następnie z włókien tych usuwają węgiel drogą ogrzewania do wysokiej temperatury za pomocą prądu elektrycznego w atmosferze pary związków oksyhaloidowych wolframu, lub molibdenu lub ich mieszaniny i niewielkiej ilości wodoru, poczem włókna ogrzewają jeszcze za pomocą prądu elektrycznego w atmosferze gazów obojętnych lub w próżni. 2) Odmiana sposobu oznaczonego w p. 1-szym, polegająca na tem, że węgiel usuwają z włókien drogą ogrzewania za pomocą prądu elektrycznego w atmosferze pary wodnej i wodoru, poczem włókna wyrównują działaniem prądu w atmosferze związków lotnych wolframu lub molibdenu w obecności wodoru. 3) Odmiana oznaczonego w p. 1-ym sposobu, polegająca na tem, że węgiel usuwają z włókien drogą ogrzewania w zamkniętym tyglu, napełnionym mialko zmielonym tlenkiem wolframu lub molibdenu. 4) Odmiana oznaczonego w p. 1—3 sposobu, polegająca na tem, że w celu otrzymania włókien węglowych, zawierających wolfram lub molibden, zwykle włókno węglowe pokrywają powłoką wolframu lub molibdenu lub ich stopu drogą ogrzewania w parze związków haloidowych tych metali w obecności wodoru i następnie włókno ogrzewają do wysokiej temperatury, za pomocą prądu elektrycznego w atmosferze gazów obojętnych, poczem z włókna usuwają węgiel, jak to wskazano w p. 1), 2) lub 3).

Patent № 13302, wydany dn. 28 kwietnia 1908 r. chemikowi M. Ilin-skemu i cudzoziemskiej firmie „R. Wedekind & Co”—na sposób otrzymywania pochodnych chlorowcowych alizaryny, flawopurpuryny i kwasu antraflawinowego. Przedmiot patentu stanowi sposób otrzymywania pochodnych chlorowcowych alizaryny, flawopurpuryny i kwasu antraflawinowego, polegający na tem, że zawieszony w wodzie wyżej wymienione ciała ogrzewają z chloranem i kwasem solnym.

Patent № 13304, wydany dn. 28 kwietnia 1908 r. D. Kuzinowi—na sposób otrzymywania cyanku żółtego, polegający na tem, że kuchenki lub mąkę z nasienia rącznika zwęglają, otrzymany węgiel stapiają z potażem i opilkami żelaznymi i stop traktują zwykłym sposobem.